

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 275207/11

בבית הדין הרבני האזורי נתניה

לפני כבוד הדיינים:

הרב אברהם שינדלר, הרב רפאל י' בן שמעון, הרב יאיר לרנר

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד שאול דחבש)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד יגאל זנדר)

הנדון: גירושין, כתובה ורכוש

פסק דין

להלן החלטתנו בעניין תביעת הגירושין, הכתובה והרכוש של הצדדים. לאחר שנערכו דיוני הוכחות רבים, הוצגו מסמכים ונחקרו עדים וכן הוגשו סיכומי הצדדים לרבות הנספחים.

נקדים ששאלת הסמכות לעניין רכוש הצדדים נקבעה כמה פעמים וכן נקבע גם בהחלטתנו האחרונה מיום כ"א בסיון תשע"ז (15.6.2017) שגם לעניין הרכוש יש לביה"ד סמכות.

יצוין שבדיון מיום י"א בסיון תשס"ט (3.6.2009) קיבלו על עצמם הצדדים שביה"ד יפסוק לפי החוק.

תביעת הגירושין והרכוש של האישה:

הבעל תובע גירושין מיידים לאור העובדה שהצדדים בנפרד כבר יותר מעשר שנים, החל משנת 2005. הבעל חי בחו"ל והאישה בארץ. לגבי הכתובה הוא הודיע שהוא מוכן לשלם את הכתובה בסך 50 אלף נה בתנאי שאין תביעות נוספות בענייני הרכוש.

האישה מצידה הודיעה שהיא מוכנה להתגרש אלא שהיא מתנה את קיום הגירושין בחלוקת הבית ביישוב [ת'] שלדבריה מחצית ממנו שייכת לה לאור היות הצדדים ידועים בציבור טרם נישואי הצדדים בזמן בניין בית המגורים ע"י הבעל ולכן לפי הפסיקה היא זכאית לקבל מחצית ממנו.

עובדות רלוונטיות:

1. שני הצדדים גרושים בעבר.
2. האישה הייתה נשואה בעבר למר [ש'] והתגרשה ממנו בשנת 96.
3. הצדדים חיו יחד טרם שנישאו כדמו"י. בשנת 99 נולד ילדם המשותף.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

4. לגבי אורך התקופה שחיו יחד כידועים בציבור יש מחלוקת. לטענת האישה התקופה החלה לאחר גירושיה, ולפי דברי הבעל הם חיו כבעל ואישה משנת 92 בזמן שהאישה עוד הייתה נשואה לבעלה הקודם.

5. לבעל יש בית בבעלותו ביישוב [ת'] אשר נבנה על ידו וע"י אחיו בשנת 97. הבית רשום על שמו בלבד.

6. בתקופה הנ"ל האישה הייתה לכאורה מתגוררת עם הבעל ועבדה בעסק המשפחתי, במסעדה ובהסעות.

7. הצדדים נישאו בשנת 2004, לאחר תקופה קצרה הם התגרשו ונישאו שנית.

8. זמן קצר לאחר הנישואין השניים, הבעל נמלט לחו"ל לאור תלונה שהוגשה נגדו ע"י בתה של האישה מנישואין קודמים. מאז ועד היום הוא שוהה בחו"ל.

9. בעקבות זאת הוגשו תביעות גירושין הדדיות. כאשר הבעל כרך בתביעתו את ענייני הרכוש.

10. בעבר, פסק ביה"ד שהדיון יתנהל כסדרו אף על פי שהבעל נמצא בחו"ל ואינו מופיע אישית בביה"ד.

התקיימו מספר דיונים, הוגשו הוכחות והתקבלו סיכומי הצדדים. להלן פסק הדין בעניין הגירושין, הכתובה והרכוש.

טענות הצדדים:

האישה: דורשת מחצית מהבית ב[ת'] שרשום ע"ש הבעל והיה שייך לו טרם נישואי הצדדים. היא טוענת שלפי הפסיקה היא בגדר של ידועה בציבור בתקופת בניית הבית ולכן זכותה לקבל מחצית משוויו. כראיה לכך היא מצרפת מסמכים שמלמדים שהיא גרה בבית עם הבעל וכן שהיא עבדה בעסק המשפחתי בהסעדה ובהסעה ובכך תרמה למאמץ הכלכלי לבניית הבית. היא טוענת שלא ייתכן שבני הזוג יחיו תקופה כל כך ארוכה יחד - משנת 95 ועד 2004 - והיא לא תקבל חלק מנכסי הבעל. היא אינה מוכנה להתגרש בלי שתקבל את מחצית הבית, לדעתה סיבת הפירוד נגרמה בשל בריחת הבעל לחו"ל ולכן אין כאן עילת גירושין על אף הפירוד הממושך משנת 2005.

האיש: דורש גירושין מיידים לאור העובדה שהחל מסוף שנת 2004 הצדדים גרים בנפרד. הוא נמצא בחו"ל לאור תלונה נגדו מצד בתם של הצדדים. הוא מוכן לשלם כתובה אך תובע שלא לחלוק את הדירה והרכוש אשר נרשם על שמו טרם מועד הנישואין בשנת 2004, בהתאם לחוק יחסי ממון.

לגבי התקופה שקודם לנישואין, בה התגורר עם האישה כזוג, הוא טוען שלמרות זאת לא מגיע לאישה חלק בדירה היות שהמצב ביניהם לא הגיע לדרגת "ידועים בציבור". כמו כן טוען שלא הוכחה כוונת שיתוף בנכס האמור שהרי האישה מודה שלא השתתפה במימון בניית הבית.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

דיון והכרעה:

לעניין הגירושין:

האישה הודתה במפורש בדיון מיום ו' בשבט תשע"ז (2.2.2017) שהיא חיה עם הבעל הנוכחי עוד בתקופה שקדמה לגירושיה מהבעל הקודם אשר כאמור לעיל האישה התגרשה ממנו רק בשנת 96.

לאחר שבדיונים קודמים היא התפתלה בעניין זה, כמו בדיון מיום ח' בטבת תשע"ו (20.12.2015):

ד. את אומרת שאת מכירה את [פלונן] מהשנים 94-95 והתגוררתם אצל האמא, האם התגוררתם כזוג לכל דבר ועניין?

ת. גרנו יחד, עשינו הסעות אבל לא קיימנו יחסי אישות עד שהתגרשנו.

...

ד. את טוענת שעד שנת 96 לא קיימת יחסים עם [פלונן], האם זה נכון? אישה: מה זה משנה אם קיימתי או לא, חיינו יחד.

ד. כבעל ואשה?

אישה: (מתמהמהת) הייתי ידועה בציבור...

ד. האם חיימתם עד אמצע 96 כבעל ואשה לכל דבר ועניין.

ת. אני מסרבת לתת תשובה.

אך בדיון מיום ו' בשבט תשע"ז (2.2.2017) כבר הודתה בכך בדיון במפורש:

ביה"ד: ממתי היית ביחסי מין עם [פלונן]?

אישה: המון שנים

ביה"ד: ממתי.

אישה: 92-94

ביה"ד: היו יחסי מין?

אישה: לא ישר מהתחלה, לא משנה.

ביה"ד: ממתי? זה חשוב.

אישה: 92 אולי 93.

ביה"ד: והתגרשת בשנת 96.

כמו כן, בתצהיר של תביעת מזונות שהגישה לבית משפט היא מצהירה שהיא ידועה בציבור של הבעל הנוכחי החל משנת 92.

נמצא שהאישה הודתה שהיא קיימה יחסי אישות עם בעלה הנוכחי בעוד הייתה נשואה לאחר ולפיכך דינה ברור שעל פי ההלכה היא חייבת להתגרש.

כמו כן, הצדדים הגישו תביעות גירושין הדדיות. בתאריך י"ט בתמוז תשס"ז (5.7.2007) האישה הגישה תביעת גירושין כשהיא מפרטת את סיבות חמורות לגט. היא לא חזרה בה מתביעתה זו מעולם ורק את נושא המזונות ניסתה בשלבים שונים להעביר לביהמ"ש. מאז

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

התביעה עברו עשר שנים שבהם הצדדים חיים בנפרד, הבעל חי בחו"ל והיא בארץ ואין שום קשר בין הצדדים. ברור בענייננו שהאישה דרשה להתגרש והיא רק מחזיקה את הבעל כבן ערובה להשגת התביעה הרכושית שלה.

הבעל כבר הודיע שהוא מוכן ומזומן לגרש ע"י גט שליחות מאחר שהוא מנוע מלהגיע ארצה.

לאור האמור על הצדדים להתגרש והאישה חייבת לקבל את הגט שייעשה ע"י גט שליחות. על המזכירות לקבוע מועד לעניין זה. לעניין הכתובה ראה להלן. יודגש שלהחלטה זו אין קשר להחלטות לגבי הרכוש.

לעניין תביעת הרכוש:

האישה תבעה לקבל מחצית מהדירה לאור העובדה שהייתה ידועה בציבור של הבעל החל משנת 96 ועד שנת 2004 ולכן היא זכאית לקבל מחצית מרכושו. בתצהיר שהגישה לבית משפט בתביעת מזונות היא טוענת שהיא ידועה בציבור של הבעל הנוכחי כבר משנת 92.

הנה מלבד שלפי ההלכה אין מקום לתביעות מסוג זה, להלן נוכיח שגם לפי החוק והפסיקה (שהצדדים הסכימו על כך) בנסיבות שלפנינו אין לתביעה זו בסיס.

לגבי ההגדרה של ידועים בציבור נקבע בפסיקה האזרחית שיש צורך בקיום חיי שיתוף כלכליים, קיום משק בית משותף וניהול חיי משפחה משותפים.

בנידון דידן נטען ע"י הבעל כי האישה הייתה במערכת יחסים עם גבר נוסף בשנת 96. הוא הראה לפנינו מכתבים שהיא כתבה לתחקירן רפי גינת ובו היא מודה שהיא התגוררה בדירה משותפת עם גבר אחר בשם [א'] שמאוחר יותר גילתה שהוא רימה אותה כספית. כך כתבה לגבי [א'] במכתב מתאריך ה' בחשון תשנ"ט (25.10.1998):

אני הייתי חברתו חמישה חודשים וגרנו בבית שכור ב[ר' א']. מסתבר שהאדם שיחק כאוהב וכך הוא ניצל אותי.

בדיון מתאריך י"א בסיון תשס"ט (3.6.2009) היא לא הכחישה את הדברים אלא ניסתה לתרץ שהוא היה זמן רב בבית חולים ולא התגורר איתה כל הזמן.

ד: את כותבת לרפי גינת, אני הייתי חברתו חמישה חודשים, גרנו ב[ר' א']. (מציג ניירת לאשה).

אישה: כן, זה מכתב שאני כתבתי מה זה משנה.

ובדיון מיום ח' בטבת תשע"ו (20.12.2015):

בה"ד: האם גרתם יחד?

אישה רוב הזמן היה בבית חולים

בה"ד וכשלא היה בבית חולים גר שם?

ת. כן.

כמו כן הוצגו מכתבים של האישה לגבר הזר בשנים 98-96 בהם היא פונה אליו בכינויי אהבה וחיבה מפליגים. האישה הודתה בכך אך טענה שעשתה זאת להרגיז את בעלה:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ד. אני מראה לכם בליל של מכתבי אהבה שתחילתם פברואר 96 וסופם לקראת סוף שנת 98 של גבר אחר שהודתה בכתב שנשואה לו וחיה איתו, מדובר בגבר בשם [י' א'], כלומר שלא גרת באופן רציף עם [פלונ].

ת. הם גנבו לי את כל החפצים והתמונות מהעבר שלי, כדי ללכלך עלי, זה גניבה.

...

אישה: אין מצב כזה, התאריכים זה כתב יד שלי וכתבתי כדי להרגיז אותו.

ב"ד: והמכתבים עצמם מי כתב אותם?

אישה: זה של מעריצים שלי

ד. כתוב שם מבעלך האוהב, [י' א']

...

ד. היא מודה שהמכתבים שלה?

אישה: כן

יודגש כי אירוע זה התרחש בשנת 96 בעוד הבית עצמו, שעליו האישה טוענת לשיתוף נבנה במהלך שנת 96 ו97.

כמו כן בדיון הגירושין שלה מבעלה הקודם טענה שהייתה עם בחור נוסף בשם [א' ב']. בדיון שלפנינו היא הכחישה זאת, אבל ספק רב אם יכולה לחזור בה ממה שהודתה בכך בעבר שכן ניתנה על כך החלטה מפורטת בביה"ד דנן ביום ה' בניסן תשס"ג (7.4.2003) האוסרת עליה להינשא למר [א' ב'] על פי הודאתה.

כלומר, האישה מודה שבמהלך התקופה שבו טענה שהייתה ידועה בציבור הייתה עם גבר נוסף בשם [א' ב'] ואף נאסרה מחמת כך להינשא לו.

ברור אם כן, שהאישה הייתה בקשר עם גברים נוספים במהלך התקופה שבו היא טוענת שהיא הייתה "ידועה בציבור" של הבעל הנוכחי ואף התגוררה איתם בפועל תקופת מה.

נראה שנקודה זו שומטת את הבסיס לטענת ידועה בציבור. ברי כי היסוד לטענה זו הוא קיום חיי משפחה שבאים לידי ביטוי במערכת יחסים מעין נישואית של נאמנות לגבר אחד ויצירת תא משפחתי אף כי לא כדת משה וישראל. ולכן כל פגיעה, בוודאי פגיעה משמעותית כנידון דידן, במערכת הזוגית, שומטת את הקרקע מהיכולת לטעון לסטטוס של ידועה בציבור.

כמו כן, אחד התנאים הבסיסיים לטענת ידועה בציבור היא קיום חיי כלכלה משותפים וחשבון בנק משותף. כך בפסק הדין תמ"ש 09¹12720:

עוד נקבע בפסיקה כי תנאי הסף המצטברים של חיי משפחה וניהול משק בית משותף הם תנאים מהותיים לקביעה העובדתית כי בני זוג היו בחזקת "ידועים בציבור". ראה: ע"א 6434/00 דנינו נ' מנע פ"ד נ"ו (3) 683.

בנידון דידן לא הוכח שהתקיים שיתוף כלכלי מובהק. האישה לא השכילה להביא מסמכי בנק המעידים על קיום חשבון משותף, ב"כ הבעל טען בסיכומים שהתקיים חשבון בנק משותף אבל לא צירף כל ראיה לכך.

מבדיקה בתיק הסרוק של הצדדים משנים קודמות נמצאו מסמכי חשבון בנק שרשומים על שם הבעל בלבד ובמקביל חשבונות שעל שם האישה בלבד. לא נמצא אף חשבון בנק משותף.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עוד טוענת האישה כי עבדה בעסק המשפחתי ובכך תרמה למאמץ לבניית הבית. כך נאמר בדיון מיום י"א בסיון תשס"ט (3.6.2009):

ב"ד: למה את חושבת שמגיע לך חצי בית

אישה: עבדתי איתם הרבה שנים בהסעות וגם במסעדה

בכ"ב: כוונתה בחברת ההסעות של אחיו

לשאלת ב"ד אם שילמו לה, אומרת:

בהסעות שילמו לי אבל במסעדה עבדתי 8 חדשים ולא שילמו לי וגם מגיע לי פיצויים.

...

ב"ד: מה זה קשור לבעלך

אישה: הם קשורים אחד בשני (מציגה ניירת)

ב"ד: (מעייין) מציגה תדפיסי בנק המאשרים שהחשבון נסגר ב־17.11.2004

אישה: קניתי רכב מהכסף שלי ורשום על שמו, הוא ביקש שארשום על שמו.

בכ"ב: הדיון הוא רק על הבית, לא התכוונתי למשהו אחר.

הנה מעבר לעבודה שהאישה לא הוכיחה שהעבודה שלה תרמה מעבר למאמץ הכלכלי היום־יומי, הרי האישה מודה שהעסק הוא משפחתי ולא עסק אישי של בן הזוג שלה. וכמו שאין להעלות על הדעת שהיא תטען לשותפות בעסק עם בני המשפחה האחרים מכח העובדה שהיא עסקה בעסק, כמו כן לא הייתה כאן כוונת שיתוף כלל גם לא שיתוף עם הבעל לבדו. שהרי הבעל לא היה אושיה משפטית עצמאית בעסק אלא חלק מהמשפחה המורחבת שניהלה את העסק ולכן אין לראות בעבודה בעסק המשפחתי כוונת שיתוף כלל.

כמו כן, בפסיקה נקבע שלעניין כוונת שיתוף לידועה בציבור לא די בכך שהתקיימו התנאים הבסיסיים לכך אלא דרושה כוונת שיתוף מוגברת. ראה שם:

ועוד נקבע בפסיקה כי גם אם ייקבע שבני זוג חיו כ"ידועים ציבור" אין משום החלה של חזקת השיתוף עליהם, ואין להסיק כי רכוש שנרכש ע"י מי מהם בנפרד, רכוש משותף הוא, וכי כדי שיקבע שתחול הלכת שיתוף לגבי רכוש נפרד כזה – יש להוכיח כוונת שיתוף מפורשת. ראה ע"א 52/80 שחר נ' פרידמן פ"ד ל"ח (1) 433.

הפסיקה הוסיפה וקבעה כי:

"ההבדל בין זוג נשוי לבין זוג הידוע בציבור כנשוי הוא, לצורך שלפנינו, רק בכך שרובץ נטל הוכחה כבד יותר על מי שמנסה להוכיח את כוונת השיתוף בנכסים של הזוג הידוע בציבור."

כן נקבע כי על בן הזוג הטוען לשיתוף מוטל נטל ראיתי מוגבר. ראה ע"א 4385/91 סלם נ' כרמי פ"ד כ"א (1) 337.

בנידון דידן לא רק שלא התקיימה "כוונת שיתוף מפורשת", אלא אפילו כוונת שיתוף בסיסית חסרה כאן לאור העובדה שלא התנהל משק בית משותף במובנה המלא. הדבר בולט במיוחד דווקא בעניין הבית כאשר האישה הלוותה מכספה 30 אלף ₪ לבעל לצורך בניית הבית

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

וכספים אלו הוחזרו לה במלואם! דבר זה מעיד לכאורה על כוונה מפורשת לחוסר שיתוף לעניין הבית.

כך בדיון מיום י"א בסיון תשס"ט (3.6.2009):

בה"ד: על הבית עצמו, הוצאת כסף?

אישה: לא, על הבית לא, שילמתי 30,000 ש"ח והוא החזיר.

כל זה בנוסף לאמור לעיל, שכל עיקר הגדרת הצדדים כידועים בציבור מוטלת בספק לאור העובדות שהוכחו לעיל שהאישה הייתה מנהלת במקביל מערכת יחסים עם גברים נוספים.

מסקנת הדברים, האישה לא הצליחה להרים את נטל ההוכחה שאף מבחינה חוקית יש לה זכות במחצית הבית שרשום על שם הבעל.

לעניין הכתובה:

הבעל טען בדיון שאינו צריך לשלם כתובה מאחר שמדובר בנישואי איסור. כפי שכתבנו לעיל התברר שאכן הצדדים קיימו יחסי אישות בעוד האישה הייתה נשואה לבעל הקודם.

ברם, ביה"ד כבר העיר במהלך הדיון שכבר פסק המחבר בסימן קט"ז שבנידון דידן יש לה כתובה כמבואר באה"ע סימן קט"ז שחייבי לאוין שהכיר בה וכן חייבי עשה אפילו שלא הכיר בה יש להם כתובה ותוספת כתובה, והטעם מפני שקנסו אותו בכתובה. ובנידון שלפנינו האישה אסורה לבעלה מדין סוטה שהיא חייבי עשה.

ואמנם ברמב"ם (פ"ב מהל' סוטה ה"ו) כתב:

כל אישה שבאו שני עדים והעידו שזינתה עם זה כשהיתה תחת בעלה הראשון הרי זו תצא מזה וכו'.

ובהלכה ט"ז כתב: "כל אלה שאמרנו תצא, תצא בלא כתובה."

ולפי זה היה משמע שגם כשתצא מן הבעל אין לה כתובה. וכן נקט האור שמח שם ונשאר בתמיהה רבתי על הרמב"ם מאין מצא לחלק בין חייבי עשה שיש לה כתובה לבין איסור עשה דסוטה. וזה לשונו:

נפלאתי מאד, הא בחייבי לאוין קיי"ל (כתובות ק, ב) אם הכיר בה יש לה כתובה, כמו שפסק רבינו פרק כ"ד מהלכות אישות (ה"ד), וכאן באיסור סוטה לבעל הא הוי רק עשה דונטמאה, וחייבי עשה אף בלא הכיר בה יש להן כתובה, כפסק רבינו שם, ולא דמי לשניות, דהוי דבר תורה ואין צריך חיזוק, ובמאי גרע זה ממחזיר גרושתו משניסת וכיו"ב.

ועיי"ש שם כתב להעמיד את הרמב"ם באוקימתא מיוחדת ששניהם אינם מודים שהיה זנות ולפי זה בסתם סוטה גם לפי הרמב"ם יש לה כתובה. (ועי' מה שכתב באבי עזרי ביישוב דברי הרמב"ם).

ובאמת רהיטת הפוסקים שלא לחלק בחייבי לאוין ועשה ובין איסור סוטה ובכל גווני יש לה כתובה. שהרי השו"ע (סימן קט"ז ס"א) קבע באופן גורף שלחייבי עשה יש כתובה ולא הוציא סוטה מכלל:

הנושא אחת מחייבי לאוין, אם הכיר בה יש לה עיקר ותוספת וכל תנאיה.

ובסעיף ב:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

חייבי עשה, אפילו לא הכיר בה, דינה כחייבי לאוין שהכיר בה.

ומשמע שבכל גווני איסור עשה יש לה כתובה.

ואף שבסימן יא ס"ב הביא המחבר לדין שכשיש עידי זנות צריכה לצאת מן הבעל ומן הבעול, ואח"כ הביא המחבר את דברי הרמב"ם הנ"ל וכתב "כל מקום שאמרו תצא, תצא בלא כתובה", ומשמע שלסוטה אין כתובה כשיוצאת מהבעול. מכל מקום נראה שכוונת המחבר לומר שבכל מקום שתצא מן הבעל אין לה כתובה ולא נתכוון המחבר לדין תצא מן הבעול. וכן נקט להדיא בעצי ארזים שם. וכן נראה גם מדברי הגר"א שם שצייין מקור להלכה שיוצאת בלי כתובה מהא דירושלמי פ"ז דכתובות ה"ו, ושם איירי במי שיוצאת מבעלה בעידי כיעור וחידוש הירושלמי שאין לה כתובה. ומבואר שהגר"א למד שדברי השו"ע והרמב"ם אמורים לגבי היוצאת מבעלה שאין לה כתובה והחידוש בזה הוא שאע"פ שאין כאן אלא כיעור בכל זאת אין לה כתובה, אבל עכ"פ מבואר שאין כוונת הרמב"ם והמחבר ליוצאת מבעלה אלא ליוצאת מבעלה, ומעתה לגבי היוצאת מבעלה הדרינן לדין חייבי עשה שיש להם כתובה בין הכיר בה ובין לא הכיר בה.

ובנידון דידן יש להוסיף עוד, שהבעל הסכים לתת כתובה במידה ולא יהיו תביעות נוספות, ומאחר שנפסק לעיל שהאישה אינה זכאית לרכוש נוסף נמצא שבפועל אין לה זכויות נוספות ולפיכך על הבעל לשלם את מלוא כתובתה בהתאם להסכמתו.

מסקנה:

לאור האמור נפסק.

1. הצדדים חייבים להתגרש.
 2. על המזכירות לקבוע מועד לסידור גט שליחות.
 3. תביעת האישה בנושא הרכוש נדחית.
 4. על הבעל לשלם כתובה בסך 50 אלף ש"ח.
- ניתן לפרסום לאחר השמטת פרטים מזהים.
ניתן ביום כ"ה בכסלו התשע"ח (13/12/2017).

הרב יאיר לרנר

הרב רפאל י' בן שמעון

הרב אברהם שינדלר